

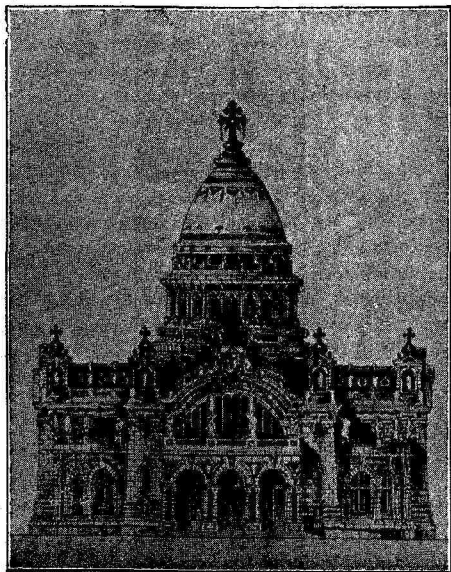

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΠΑΘΗΣ

Ὁ ἐν Παρισίοις κ. Θεόδωρος Σπάθης μετὰ λαμπρὰς σπουδὰς εἰς τὸ Conservatoire τῶν Παρισίων ἐξ οὗ ἀπεφοίτησε πρὸ διετίας τυχὼν τῶν καλλιτέρων βαθμῶν, ἐνεφανίσθη τὴν 18 Μαΐου διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὸ κοινὸν τῶν Παρισίων παῖδας εἰς τὸν salle Gouveau, τῇ συνοδείᾳ ὁρχήστρας τὰ μέλη concert τοῦ Beethoven, τὸ concert mi b τοῦ Mozart καὶ τὸ τοῦ Max Bruch. Ὁ καλλιτέχνης μας ἐνεθουσίασε ὁ ἀκροατήριόν του, παῖδας μετὰ τῆς δυνάμεως καὶ γλυκύτητος, ἡ ὁποία τὸν χαρακτηρίζει καὶ περὶ τῆς ὁποίας ἄλλως ἔγραψαν ὅλοι οἱ κριτικοὶ τῶν Παρισίων, κατατάσσοντες αὐτὸν μεταξὺ τῶν μεγάλων τετραχορδιστῶν τῆς ἐποχῆς μας.

★

Εἰς τὸ Ὁδεῖον Λόνδρε ἐδόθη ἑαρινὴ συναυλία καθ' ἣν χορὸς ὠδικὸς ἐξ 80 μαθητῶν καὶ μαθητριῶν ἔψαλ-λεν ἁρμονικώτατα τὸ «Νικητήριον ᾠσμα τῆς Μαριάμ» τοῦ Σοῦμπερτ, μὲ ὑψίφωνον τὴν δεσπ.: Ἐρ. Ἀναστασιάδου, Τσιγγάνικα τραγούδια τοῦ Μπράμς μὲ δξύφωνον τὸν κ. Βενιζέλον καὶ τὸ Ἀλληλουῖα ἐκ τοῦ ὄρατορίου «Μεσσίας» τοῦ Χαίνδελ. Τὰ ᾠσματα ταῦτα θὰ ἔκαμνον μεγαλειέταν ἐν ἐντύπωσιν, ἂν συνοδεύοντο ὑπὸ ὁρχήστρας. Οὐχ ἦντον, ἐξετελέσθησαν μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἤρσαν πολὺ.

Ὁ Ναὸς τοῦ Ἁγίου Ἀνδρόου
οὗ τὸν θεμέλιον ἔθηκεν ἐν Πάτραις ὁ Βασιλεὺς

Ἀπέθανεν εἰς Βρυξέλλας ὁ ἀνδριαντοποιὸς Jef Lambaex.

Ὁ Lambaex ἐγεννήθη εἰς Ἀμβέρσην τῷ 1852, ἐνωρίτατα δὲ ἐπεδόθη εἰς τὴν τέχνην, εἰς ἣν ἀφοσιώθη ὅλαις δυνάμει.

★

Ἐν τῷ Ὁδεῖῳ ἐδόθη ἀπογευματινὴ ἐξ ὁλοκλήρου ἀφιερωμένη εἰς τὴν ἐθνικὴν μουσικὴν, ἥτοι εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν Βυζαντινὴν καὶ εἰς τὰ δημώδη ᾠσματα. Τὰ ὡραιότερα ἐκκλησιαστικὰ μέλη, ἐν οἷς καὶ τὸ ὑπέρροχον «Ἡδὴ βάπτεται κάλαμος» Ἰακώβου τοῦ πρωτοψάλτου ἔψαλαν οἱ μαθηταὶ τῆς Βυζ. μουσικῆς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Ψαχου, ὁ δὲ χορὸς τοῦ Ὁδεῖου ἔψαλ-λεν ᾠσματα ἀκριβῶς ὅπως ψάλλονται εἰς τὰ μέρη ὅπου ἐδημιουργήθησαν, χωρὶς νὰ ποιικιλθῶσι μὲ νεωτέρας ἐναρμονίσεις.

ΘΕΑΤΡΑ

Ἡ θεατρικὴ κίνησις ἐφέτος προμηνύεται ζωηρά. Εἰς τὴν «Ν. Σκηνὴν» ἐπανελήφθησαν περυσινὰ ἔργα, ὅσα ἐσημείωσαν ἐπιτυχίαν, προσέθηκε δὲ εἰς αὐτὰ καὶ τὰς ἰδικὰς τῆς περυσινᾶς ἐπιτυχίας ἡ δ. Κοτοπούλη, ἥτις καὶ πάλιν ἐνεφάνισθη ὡς κοχὸτα εἰς τὴν «Κυρίαν τοῦ Μαξίμ» καὶ συνεκλόνησε μὲ τὰς ἐκνευριστικὰς σκηνὰς τοῦ «Κλέπτου». Δύο νέα ἔργα, δοθέντα, ὁ «Χωροφύλαξ Θανάσης» καὶ ὁ «Παράδεισος» παρετύρθησαν εἰς τὴν λήθην. Ὁ θίασος ἔδωσε μὲ ἐπιτυχίαν τὴν «Μαμά-Κολυμπρί», ἡ ὁποία οὕτε ἐποικοδομητικὴ εἶνε, ἀλλ' οὔτε καὶ ἀνήθικος.

Τὸ νέον θέατρον «Πανελλήνιον» ἐνεκαινίσθη ἀτυχῶς μὲ τὴν ἀνήθικον κωμῶδιον «Γιὰ ν' ἀγαπηθῇ». Εὐτυχῶς ὁ θίασος, ὅστις ἄλλως τε εἶνε ἐκ τῶν τελειότερων κατηρτισμένων, ἠνύνησε τὸ σφάλμα του καὶ ἀπεκήρυξε τὸ ἔργον τοῦτο, καὶ εὐθὺς κατόπιν ἔδωκε τὸν «Σέρλοκ Χόλμς» κατὰ δραματοποίησιν τοῦ Δεκουσέλ ἐκ τοῦ ὁμωνύμου μυθιστορήματος τοῦ Κόναν Ντόυλ. Τὸ ἔργον στερεῖται φιλολογικῆς ἀξίας, ἔχει ὅμως πολὺ ἐνδιαφέρον διὰ τὴν κινηματογραφικὴν γοργότητα τῶν σκηνῶν, τὰ ἀπρόοπτα, ἐπεισόδια κατὰ τὰ ὁποῖα θριαμβεῖ ὁ ὑπέροχος τύπος τοῦ Σέρλοκ Χόλμς, τοῦ ὁποίου ἡ στοικὴ ψυχραιμία καὶ δαιμονία ἀντίληψις τὸν καθιστοῦν ἥρωα ἀληθινόν. Εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ ἀναδεικνύεται σχεδὸν τέλειος ὁ κ. Καλογερίκος ἐνσαρκωθεὶς τὸ δύσκολον μέρος τοῦ πρωταγωνιστοῦ. Ἀλλὰ καὶ ὁ κ. Ραυτόπουλος ὡς καθηγητὴς Μοριάρτου ἐπαιεῖ θαυμάσια. Ἡ κ. Κυβέλη Ἀδριανοῦ δὲν συμμετέσχεν ἀτυχῶς ἵνα ἡ ἁρμονικωτέρα ἐν τῷ συνόλῳ ἡ ἐκτέλεσις.

Τὸ θέατρον τῆς Νεαπόλεως εἰς τὸ ὁποῖον πρωταγωνιστοῦν ἡ κ. Λιράνδου καὶ οἱ κ. κ. Σταυρόπουλος καὶ Λαζαρίδης καὶ τὸ «Βαριετέ» μὲ τὴν κ. Λουκιᾶν Τίβερη καὶ τὸν κ. Κοτοπούλην, δὲν ἀρέσκονται εἰς τὰ ἐλευθεριάζοντα ἔργα. Εἰς τὰ θέατρα αὐτὰ δὲν διατρέχει κανένα κίνδυνον ἡ ἥθικὴ, ἂν ὑπολείπεται δὲ ἡ ἐκτέλεσις ὑπάρχει τὸ κέρδος τῆς ἐκλεκτικότητος τῶν ἔργων, οἷα ἡ «Πατρὶς» καὶ ἡ «Μάγισσα» τοῦ Σαρδοῦ, ἡ «Οἰκογένεια Φουρσαμπῶ» τοῦ Ὠζιέ, ἡ «Ἀστυνομία» τοῦ Μάρς κ.λ.π.

Εἰς τὸ «Σύνταγμα» τὸ ζεῦγος Νίκα, τὸ λίαν συμπαθές, ἐφέτος ἠτύχησε νὰ συνεργασθῇ μὲ τὸν ἱκανώτατον σκηνοθέτην κ. Θ. Οἰκονόμου. Γεγονὸς ἀπετέλεσε θεατρικὸν ἡ ἀναβίθαις διὰ πρώτην φορὰν ἀπὸ Ἑλλ. σκηνῆς τῆς «Σαλώμης». Τοῦ ἐκφύλου ποιητοῦ Ὁσκάρ Οὐάιλδ τὸ φρεγιαστικὸν ἔργον μὲ τὴν ἀποτρόπαιον ἀποκεφάλισιν ἔκαμε βραθεῖαν αἰσθησιν. Ὁ ποιητὴς ἀπεμακρύνθη τῆς παραδόσεως διὰ νὰ δυνθῇ νὰ ἐκχύσῃ ὅλην τὴν ἀκολασίαν τῶν

σαρκινῶν αἰσθημάτων καὶ παρουσιάζει τὴν Σαλώμην Μαινάδα λυσσῶσαν ἐξ ἔρωτος ὕλιστικοῦ, τὴν μητέρα τῆς μὲ τίγρεως ἐντεικτα καὶ τὸν Ἡρώδη φλεγόμενον ἀπὸ αἱμάτων τοῦ οἴνου καὶ ὁρμᾶς ζωῶδεις. Ἡ ἐκτέλεσις ὑπῆρξε καλὴ, ἀν καὶ εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ παρομοιωθεῖς πολλὰι δυσχέρειαι εἰς τὴν ἀπόδοσιν παθῶν ἐξόχως τραγικῶν. Ὁ κ. Φύρστ εἶχε στιγμὰς δραματικῆς ἐξάρσεως μεγάλας· ὁ κ. Τριχᾶς ὡς Ἰωχανάν πικρονόστη τὸν χαρακτήρα τοῦ προφήτου· ἡ κ. Νίκα κατέβαλεν ὅλας τὰς προσπάθειας τῆς ὅπως συγκρατήσῃ εὐπροσώπως τὸν βαρὺν ρόλον τῆς Σαλώμης, ὃν υποδύονται αἱ μεγαλειότεραι καλλιτέχνιδες ἐν Εὐρώπῃ. Ἡ μετάφρασις ὁμαλὴ, ἀλλ' εἶχε καὶ μερικὰς μιλλιχρσιδεῖς λέξεις, αἱ ὁποῖαι προσετέθησαν ὡς ἀναφυκτικὰ εἰς τὸ ἀσφικτικὸν ἐκ συγκινήσεως κοινόν.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Οἱ ἐταῖροι τῆς ἐνταῦθα Ἀγγλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς κ. κ. Ἀρθούρος Οὐὶς καὶ Ὁάλεμ Ντρὸν ἐνοργοῦν ἀνασκαφὰς εἰς Ἀλμυρὸν πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ ναοῦ τῆς Ἰωνίως Ἀθηνᾶς.

★

Οἱ καθηγηταὶ τῶν ἐν Λιθερπούλῃ καὶ Φιλαδελφείᾳ πανεπιστημίων ἀπὸ δύο ἐτῶν προδόντες εἰς ἀνασκαφὰς ἐπὶ τῶν μεθορίων Νουβίας καὶ Αἰγύπτου ἀνεκάλυψαν πολυτιμώτατας ἀρχαιοτάτας ἀποδεικνύουσας τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἐλληνοαιγυπτιακοῦ πολιτισμοῦ καὶ εἰς τὰ ἐνδότερα μέρη τῆς μεγάλης ταύτης χώρας, ἥς ἡ ἐπιφάνεια ἐξισοῦται πρὸς ὁλόκληρον τὴν τῆς Εὐρώπης. Ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν τούτων ἀποδεικνύεται, ὅτι περὶ τοὺς πρώτους καὶ δευτέρους καταρράκτας τοῦ Νείλου ἐν τῇ ἀρχαιοτάτῃ ὑπῆρχον συνοικισμοί, ἐξ αὐτῶν δὲ ἀπέμειναν πολυτιμώτατα ἔχνη, οἶον οἰκήματα, ἔπιπλα, καὶ πλείστα ὅσα ἀγάλματα καὶ ζωγραφίαι. Ἐπὶ τῶν τοίχων τῶν οἰκιῶν διεσώθησαν σχέδια γεωμετρικὰ καὶ εἰκόνες ζώων καὶ φυτῶν.

★

Τὰ μέλη τῆς Ἀγγλικῆς ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς τῶν Ἀθηνῶν, ἅτινα ἀνασκάπτουν ἐν Σπάρτῃ ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ κ. Ντῶκινς, γνύχνησαν νὰ κάμωσιν ἀνακάλυψιν μεγίστου ἐνδιαφέροντος. Εἰς τὸν περίβολον τοῦ ναοῦ τῆς Ὁρθίας Ἀρτέμιδος καὶ ἐν μέρει ὑπὸ τὸν ναὸν τοῦ ἔκτου αἰῶνος τὸν ἀποκαλυφθέντα τῷ 1906 εὑρον μικρότερον ναὸν χρονολογούμενον ἀπὸ τοῦ ὀγδόου ἢ ἐνάτου πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος. Τὸ πανάρχαιον ἱερόν, τὸ ὁποῖον ἀνψοδομήθη ὅπως περιλάβῃ πρωτογόνου τέχνης ξύλινον ὁμοίωμα τῆς θεᾶς, εἶνε ἐστεγασμένον μὲ χρωματιστὰς κεράμους καὶ ὠκοδομημένον μὲ ὠμάς πλίνθους συγκρατούμενας ἐντὸς ξυλίνων σκελετῶν. Τὸ ὅλον δὲ στηρίζεται ἐπὶ βάσεως μὴ ἐφηρμοσμένων λίθων καὶ πλακῶν. Ἡ λιθοδομὴ τῆς βάσεως μόνον σώζεται. Ἀλλ' εὐρὲθι σκεπασμένη μὲ ἐρείπια καὶ πλίνθους.

Ἐπὶ τοῦ τοίχου ὑπάρχουν εἰς κανονικὰ διαστήματα κοιλώματα διὰ τὰ στηρίγματα τῆς τοιχοποιίας καὶ ἀντιστοιχοῦς πρὸς ταῦτα ἐπὶ τοῦ δαπέδου λίθινὰ στηρίγματα ἢ βάσεις διὰ τοὺς ξυλίνους στύλους τοὺς ὑποβασιζόμενους τὴν ὁροφήν.

Τὸ οἰκοδόμημα καλύπτεται ἐν μέρει ἀπὸ τὸν ἑταρον γειτονεῦοντα νῶον. Ὡς ἐκ τούτου δὲ αἱ διαστάσεις του δὲν δύνανται ἐπακριβῶς νὰ καθορισθῶσιν. Ἦτο ὅμως χωρισμένος κατὰ μῆκος ὑπὸ σειρᾶς ἢ σειρῶν ξυλίνων στύλων.

Εἶνε συμμετρῶς τοποθετημένος πρὸς τὸν μέγαν βωμὸν τὸν πέρυσιν ἀνακαλυφθέντα, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου χω-

ρίζεται δι' ἐκτάσεως ἐπεστρωμένης μὲ μικροὺς χαλίκας.

Ὁ νεωστὶ ἀνακαλυφθεὶς οὗτος πανάρχαιος ναῖσκος ἐνέχει ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον ὡς παρέχων ἰδέαν καὶ τύπον τοῦ πρωτογόνου δωρικοῦ ἱεροῦ. Εἶνε δὲ προφανὸς ὁ ἀρχαιότερος μέχρι τοῦδε ἀνακαλυφθεὶς Ἑλληνικὸς ναός. Ἡ θέσις του εἶχεν ἐπακριβῶς ἐκ τῶν προτέρων καθορισθῇ ὑπὸ τῶν ἀνασκαπτόντων ἐπιστημόνων, ὀδηγουμένων ὑπὸ τῆς συμμετρικῆς του σχέσεως πρὸς τὸν μέγαν βωμὸν καὶ ὑπὸ τῶν ἐπαλλήλων στρωμάτων τῶν ἀφιερωμάτων.

Ταῦτα ὁμοιάζουν πρὸς τὰ ἀνευρεθέντα εἰς προηγούμενα ἔτη· ἡ σειρὰ ὅμως ἐπλουτίσθη ἤδη δι' ἀριθμοῦ τινος ὠραῖα εἰργασμένων ἐξ ἐλεφαντόδοντος λεόντων κατασπαρσασάντων τὴν λείαν των καὶ δι' ἐλεφαντίνου ἐπίσης δισκίου τῆς ἐδδόμης ἑκατονταετηρίδος παριστάνοντος ἐπικηδεῖον σκηνὴν μὲ πλήθος συνοδῶν.

★

Ἡ «Ἑσπερινὴ Σημαία» τοῦ Λονδίνου δημοσιεύει σπουδαιοτάτην ἐπιστολὴν ἀγγλοῦ τινὸς μηχανικοῦ, ἀποκρύπτοντος τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καθ' ἣν πρὸ τινων ἐτῶν ἀνευρέθη πλησίον τῆς ἀρχαίας Σιδῶνος χαλκοῦν ἄγαλμα, ὅπερ εἶνε τὸ γνήσιον καὶ πρωτότυπον ἄγαλμα τῆς Ἀφροδίτης τῆς Μήλου. Κατὰ τὸν ἐπιστολογράφον τὸ ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Λονδίνου ἄγαλμα εἶνε ἀντίτυπον. Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1898, λέγει ἡ ἐπιστολὴ, ἐργάται τινές, ἐνῷ διενήργουν ἀνασκαφὰς ἐν τοῖς περὶ τῆς Σιδῶνος ἀνεῦρον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους ὀξειδωμένον τεμάχιον μετάλλου 90 ἐκατοστομέτρων μήκους καὶ 35 πλάτους. Ἰταλὸς συλλέκτης ἀρχαιοτήτων ἡγόρασε τὸ τεμάχιον τοῦτο ἀντὶ 140 φράγκων χρυσῶν καὶ ἔδωκεν αὐτὸ πρὸς καθαρισμὸν εἰς τὸν συντάκτην τῆς ἐπιστολῆς.

Μετὰ ἐν ἔτος εὐσυνειδήτου ἐργασίας ὁ μηχανικὸς ἐπιστολογράφος μετὰ πολλῆς ἐκπλήξεως ἐπέστη ὅτι εἶχε πρὸ αὐτοῦ ἐν ἄγαλμα τῆς Ἀφροδίτης τῆς Μήλου. Τὸ ἄγαλμα εἶνε ἐκ χαλκοῦ, ὕψους 60 ἐκατοστομέτρων. Ὁ ἰταλὸς συλλέκτης ἀρχαιοτήτων, ὅμως εἶδε τὸ ἄγαλμα τοῦτο, ἐβεβαίωσεν ὅτι ἦτο γνήσιον πρωτότυπον τῆς Ἀφροδίτης τῆς Μήλου καὶ ὅτι τὸ ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Λονδίνου ὑπάρχον ἦτο ἀπλοῦστατα ἀντίτυπον ἐν μεγεθύνσει. Τὸ ἄγαλμα παριστᾷ Ἀφροδίτην, εἰς τοὺς πόδας τῆς ὁποίας εὐρίσκεται εἰς μικρὸς ἔρως μὲ ἀναπεπταμένας πτέρυγας. Ὁ δεξιὸς βραχίον τῆς Ἀφροδίτης ὁπτεῖται τὴν κεφαλὴν τοῦ ἔρωτος καὶ ὁ ἀριστερός εἶνε τεταμένος πρὸς τὰ κάτω. Ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγάλματος εἶνε πλουσιώτατος συλλέκτης ἀρχαιοτήτων, οὐδόλως σκεπτόμενος νὰ πωλήσῃ αὐτό.

★

Ὁ κ. Δαίρπελδ προέβη εἰς τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ μεταξὺ Ζαχάρως καὶ Κακοβάτου μέρους τῆς περιφέρειας Καλύδωνα πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀρχαίας Πύλου. Ἦρξατο σκάπτων εἰς τὰ ἐνδότερα τὸν πέρυσιν ἀνακαλυφθέντα τάφον τοῦ Νέστορος ὡς καὶ ἕτερον παραλλήλως κείμενον, ἐνθα ἀνεῦρε διάφορα ἀγγεῖα χρωματιστὰ καὶ μικρὰς περόνας ἐπικρύστους τὴν κεφαλὴν, χρησιμοποιούμενας εἰς τὰ ξίφη.

Ὁ κ. Δαίρπελδ θὰ ἐπεκτείνῃ τὰς ἀνασκαφὰς ἐπὶ τῶν δύο λόφων, ὅπου τὰ ἀνάκτορα καὶ ὁ τάφος τοῦ Νέστορος καὶ ὅπου φρονεῖ ὅτι θὰ ἀνεῦρῃ τὰ θεμέλια τῆς ἀρχαίας Πύλου. Εἰς τὴν Καλύδωνα ἀνευρέθησαν ἀρχαῖοι τάφοι. Ὁ κ. Δαίρπελδ προσεχώσας θὰ ἀπέλθῃ εἰς Μοιράκαν τῆς Ὀλυμπίας, ἐνθα φρονεῖ ὅτι ὑπάρχει ἡ ἀρχαία Πίσσα καὶ ἐκεῖθεν εἰς Λευκάδα πρὸς ἐνέργειαν ἀνασκαφῶν.

★

Ὁ κ. Ἀδαμντιῦ εὗρε τὰς ἐν Ζακύνθῳ ἀρχαιοτάτας κατωτέρας μὲν τοῦ δημιουργηθέντος θορύβου, ἀξίας ὅμως προσοχῆς καὶ προστασίας.